

Taal in beweging, beweging in taal

De befaamde danscritica Deborah Jowitt gaf naar aanleiding van Klapstuk 85 een stage over danskritiek. Mark Deputter en Geert Opsomer vroegen naar haar criteria, de verhouding tot danser en publiek, en hoe je schrijft over iets wat essentieel nonverbaal is.

Deborah Jowitt is sinds 1967 dansrecensente bij de *Village Voice*, een vooraanstaand New Yorks cultureel tijdschrift. Daarin schrijft ze wekelijks zo'n 1 500 woorden bij mekaar over dans. Een gedeelte van haar kritieken werd gebundeld in

twee volumes: *Dance Beat* (1977) en *The Dance in Mind* (1983). Daarnaast doceert ze danskritiek en dansgeschiedenis o.m. aan het Department of Performance Studies van New York University (thuishaven van M. Kirby,

R. Schechner en *Drama Review*).

In Jowitts kritische werk ligt de klemtoon op de accurate descriptie en analyse van bewegingspatronen en op de dynamische mogelijkheden van de taal. Dat ze door sommigen een "New Wave"-critica wordt genoemd, dankt ze niet aan eventuele restricties in haar keuze van dansvoorstellingen, maar aan haar "personal touch" en haar typische schrijfstijl. Eenvoudige, korte woorden en zinnen, energieke en ritmische formulering, precieze beschrijving, transparante adjectieven en werkwoorden, weinig technische termen, omzichtig met interpretatie en oordeel en steeds aangenaam om lezen.

Jowitt is er zich maar al te goed van bewust dat de criticus een bepaalde rol speelt, hem vaak opgedrongen door omstandigheden (lezerspubliek, artistiek aanbod, opdrachtgever, enz.) of langzamerhand met hem vergroeid. Zelf probeert ze zo iets bewust tegen te gaan, distantieert ze zich openlijk van een aantal mogelijke rollen. *De dansfanaticus*: "er is geen slechtere criticus dan de gekrenkte fan", zegt Jowitt, "de ontgoocheling van al te hoge verwachtingen leidt steeds tot unfaire behandeling, omdat de tekortkomingen van de groep in kwestie worden aangevoeld als een persoonlijke kaakslag." *De consumentengidscriticus*, de man van de één-, twee- of drie-sterren-quotingen en van het verspil-je-geld-daar-niet-aan-advies. Beschrijving en argumentatie blijven veelal achterwege, de auctoritas van de criticus moet de lezer voldoende zijn. *De criticus-leraar* die choreograaf en dansers wil bijbrengen wat ze zullen moeten wijzigen en bijschaven om dat zwakke tweede duet toch nog te redden. *De advocaatpleitbezorger*, die een persoonlijke kruistocht

THE
DANCE

